

Τρεις Ιεράρχες: “Πανεπιστήμονες και οι Τρεις”

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Μάνης

Του Σεβ. Μητροπολίτου Μάνης κ. Χρυσοστόμου Γ΄

Οι Τρεῖς Ἱεράρχες τῆς Ἐκκλησίας μας, οἱ: Μέγας Βασίλειος, Ἀρχιεπίσκοπος Καισαρείας τῆς Καππαδοκίας, Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος καί Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος, Ἀρχιεπίσκοποι Κων/λεως, ὑπῆρξαν μεγάλες, φωτεινές προσωπικότητες πού λάμπρυναν τό πνευματικό στερέωμα τοῦ 4ου καί 5ου αἰῶνα, ἀλλά καί ἐξακολουθοῦν νά διδάσκουν καί τήν σύγχρονη κοινωνία μας.

Καί αὐτό, γιατί εἶναι ἐκεῖνοι οἱ σοφοί καί θεόπνευστοι Πατέρες καί Διδάσκαλοι τῆς Ἐκκλησίας πού πέτυχαν τήν σύζευξη ἐλληνισμοῦ καί χριστιανισμοῦ, τό σπουδαῖο αὐτό εὐεργέτημα στό χῶρο τῆς σκέψης, τῆς παιδείας καί τοῦ βιώματος.

Δέν εἶναι μόνο τό Βυζάντιο ἢ οἱ αἰῶνες τῆς τουρκοκρατίας ἀλλά καί ὁ νεώτερος ἐλληνισμός ὅπου διατηρήθηκε ἡ ἐνότητα τοῦ γένους μας μέ τροφή τήν ἀρχαία ἐλληνική ἱστορία, τό Εὐαγγέλιο καί τά διδάγματα τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν.

Τό γένος τῶν ἐλλήνων ὀρθοδόξων τούς τιμᾷ ὡς «πύργους τῆς πίστεως», ὡς

«ποιμένες καί διδασκάλους», ὡς «οἰκοδόμους ψυχῶν», ὡς «πρότυπα παιδείας».

Πανεπιστήμονες καί οἱ Τρεῖς. Εἶχαν σπουδάσει ἀπό φιλολογία καί φιλοσοφία μέχρι ἱατρική καί ἀστρονομία.

Ἡ ἐπίδοσή τους ἀρίστη καί οἱ διδάσκαλοί τους τούς εἶχαν πάντοτε ὡς ὑποδείγματα. Ἐκεῖνο βέβαια πού ἔχει ἰδιαίτερη ἀξία εἶναι ἡ ἐπιτυχία σέ ἄριστο βαθμό τοῦ συνδυασμοῦ γνώσης καί ἡθους.

Ὅπως ἔγραψε ὁ Νύσσης Γρηγόριος, γιά τόν Μ. Βασίλειο καί ἰσχύει καί γιά τούς ἄλλους δύο ἱεράρχες: «Ὁ ἱεράρχης φυσιολογικά ἔκλινε πρός τό Θεό, πατρίδα εἶχε τήν ἀρετή, ἡ σωφροσύνη ἦταν σ' αὐτόν πάγια κατάσταση καί ἡ σοφία μόνιμο ἀπόκτημα».

Εἶναι χαρακτηριστικό ὅτι εἴτε τούς προσεγγίσουμε ὡς διδασκάλους, κήρυκες θείας διδασκαλίας καί συγγραφεῖς, εἴτε ὡς ἱεουργούς, μύστες τῆς λατρείας τοῦ Θεοῦ, εἴτε ὡς ποιμένες τοῦ λαοῦ μέ ἀπροσμέτρητη ἀγάπη, πάντοτε θά διαπιστώσουμε ὅτι ὑπῆρξαν ἱεράρχες μέ θεῖα χαρίσματα, ταλαντοῦχοι ἄνθρωποι, μέ θαυμαστή πληρότητα, ἐξαγνισμένοι καί θεωμένοι.

Μιά συμβολή τῆς διδασκαλίας τους γιά τήν σημασία τοῦ ἀνθρώπου ὡς τῆς ἀνωτάτης ἀξίας τοῦ κόσμου, ἐξόχως ἐπίκαιρη, κατακλείουμε τό παρόν ἄρθρο μας.

Ὁ Μ. Βασίλειος θά γράψει: Ἐάν διά τοῦ «κατ' εἰκόνα» ἔχει ἐνσφραγισθῇ μέσα μας τό «θεοειδές», τό «καθ' ὁμοίωσιν» φανερώνει τό δυναμικόν τῆς ψυχῆς, τήν δυνατότητα πρός τελείωσιν.

«Τό μέν γάρ «κατ' εἰκόνα» φύσει δέδοται ἡμῖν – συνεχίζει ὁ οὐρανοφάντωρ. Τό δέ «καθ' ὁμοίωσιν» ἐκ προαιρέσεως καί οἴκοθεν κατορθοῦμεν ὕστερον... διά τῆς ἀρίστης πολιτείας... καί τῶν περὶ τά «καλά πόνων» (ΕΠ. 30, 29 καί 32).

Ὁ Ἱ. Χρυσόστομος θά διδάξει: «Ἀνθρωπός ἐστιν, οὐχ ὅστις ἀπλῶς χεῖρας καί πόδας ἔχει ἀνθρώπου, οὐδ' ὅστις ἐστί λογικός μόνον, ἀλλ' ὅστις εὐσέβειαν καί ἀρετήν μετά παρρησίας ἀσκεῖ». (ΕΠ. 49, 232).

Καί ὁ Γρηγόριος ὁ Θεολόγος θά γράψει: «Ὁ ἀριστοτέχνης Λόγος τοῦ Θεοῦ ἐδημιούργησε τόν ἄνθρωπο... ἐπίγειο καί οὐράνιο, πρόσκαιρο καί ἀθάνατο, ὁρατό καί διά τοῦ νοῦ ἐγγιζόμενο, εὕρισκόμενο στό μέσον τοῦ μεγαλείου καί τῆς ταπεινότητος». (ΕΠ. 36, 321).

Σέ μία ἐποχή παρακμῆς σέ πολλά ἐπίπεδα, δέν ἀξίζει ἄραγε νά ἐπιδιώξουμε, κατὰ προτεραιότητα πλέον, μιά συνάντηση μέ τή σοφία τους;

Άσφαλῶς θά πρόκειται γιά πεφωτισμένη ἐνέργεια.